

NOTAT

Sag vedr. etablering af opdrætsanlæg til muslinger i Knebel Vig

23. september 2009

Sag 08/19923

Resumé

I efteråret 2008 gav Fiskeridirektoratet virksomheden Marifood ApS tilladelse til at etablere et muslingeopdrætsanlæg i Knebel Vig. Dette anlæg har efterfølgende givet anledning til mange klager fra borgere og interesseorganisationer omkring vigen.

Natur og Miljø

Morten Hundahl

Sagsforløbet forekommer mærkværdig, fordi Fiskeridirektoratet tre gange giver ansøger afslag, men pludselig – og uden af ansøgning eller vilkår bliver ændret – giver tilladelse til etablering af muslinge anlægget.

Sagsforløbet afviger af andre årsager også fra den normale sagsbehandlingsprocedure, som kommunen skal følge ved miljøgodkendelse af landbaserede virksomheder, fordi det omtalte muslinge anlæg bliver myndighedsbehandlet efter Fiskeriloven. Kommunen og andre myndigheder kan kun en høringsret, ikke klageret. Andre interessenter, naboer og parter i sagen har hverken hørings- eller klageret.

.

Baggrund og kort oprids af sagsforløb

Firmaet Marifood ApS ansøgte i 2007 Fiskeridirektoratet om tilladelse til etablering af et muslingeopdrætsanlæg ved Århus. Fiskeridirektoratet gav afslag med begrundelse i et hørings svar fra Århus Kommune, der pegede på de store rekreative interesser i området.

Den 28. dec. 2007 ansøgte Marifood ApS derfor Fiskeridirektoratet om placering af muslinge anlæg i Syddjurs Kommune på positioner i Knebel Vig og Begtrup Vig, /1/.

Syddjurs Kommunes hørings svar af 14. juni 2008 udtrykte betænkelighed ved de ansøgte anlæg ud fra rekreative og miljømæssige synspunkter, /2/. Farvandsvæsenet kunne ikke acceptere anlæggenes placering da de ville udgøre en fare for sejladser i området, og Miljøministeriet var ligeledes kritisk overfor ansøgning ud fra miljømæssige synspunkter.

Som følge heraf meddelte Fiskeridirektoratet Marifood ApS afslag på ansøgningen den 18. juli 2009, /3/. Firmaet genfremsendte umiddelbart herefter ny ansøgning med en mindre justering af anlæggets placering. Endvidere mente ansøger, at Syddjurs Kommunes hørings svar var givet på et forkert grundlag, /4/, og anmodede Fiskeridirektoratet om en ny høringsrunde – hvilket blev imødekommet

umiddelbart herefter. /5/

Ved den fornyede høringsrunde havde Syddjurs Kommune ikke yderligere kommentarer (høringssvar af 28. aug. 2008, /6/ – fordi projektets justering kun var kosmetisk efter forvaltningens vurdering, og fordi den nye ansøgning ikke forholdt sig forvaltningens tidligere fremsendte høringssvar). Dog anmodede kommunen om supplerende oplysninger til at kunne forholde sig konkret til projektet:

- Beskrivelse af anlæggets fysiske karakter
- Dokumentation for anlægget samlede påvirkning af miljø
- Virksomhedens egenkontrol og Fiskeridirektoratets tilsyn
- Garantistillelse

Endvidere blev det nævnt, at de ønskede landingshavne ved Skødshoved og Knebel Bro næppe kunne rumme bygninger, containers og andet materiel relateret til muslingsopdræt (lokalplankrav).

I Fiskeridirektoratets følgebrev til Marifood ApS (med kopi af kommunens høringssvar) nævnes det overfor ansøger, at Syddjurs Kommunes nye høringssvar ikke giver anledning til at ændre på Fiskeridirektoratets afgørelse af 18. juli 2008 vedr. afslag på ansøgningen. /7/

Umiddelbart herefter fremsender Marifood ApS de ønskede oplysninger, som forvaltningen gennemgår.

Den 11. sep. 2008 henvender Fiskeridirektoratet sig til Syddjurs Kommune, hvor man anmoder Syddjurs Kommune om at forholde sig til de fremsendte materiale, dvs man anmoder kommunen om et nyt høringssvar. /8/

Syddjurs Kommune fremsender den 22. sep. sit høringssvar, /9/. I høringsbrevet genfremstattes de tidligere fremsendte betænkeligheder ved projektet foruden at det sættes spørgsmålstegn ved de afledte konklusioner fra den af ansøger fremsendte dokumentationsrapport fra DMU/Dansk Skaldyrscenter fra februar 2008 vedr. Blåmuslingeprojektet Fase 3).

Denne rapport er et centralt dokument i det videre sagsforløb, fordi Fiskeridirektoratet efter forvaltningens mening bruger denne rapport kritikløs til at formulere vilkår i den senere tilladelse til virksomheden – vilkår der omhandler problemstillinger, der slet ikke er belyst i rapporten, eller kun er belyst sporadisk.

Endvidere nævnes det i høringssvaret, at der stadig savnes konkrete miljøvurderinger for så vidt angår den samlede påvirkning af kvælstof og fosfor – hvilket i øvrigt er helt normalt fremgangsmåde ved kommunens egne miljøgodkendelser af landbaserede virksomheder og landbrug.

Den 25. sep. 2008 skriver Fiskeridirektoratet til ansøger, at Syddjurs Kommunes høringssvar ikke giver anledning til ændring af tidligere afgørelse af 18. juli, dvs at afslaget står ved magt. /10/

Den 11. nov. 2008 orienterer Fiskeridirektoratet pludselig Syddjurs Kommune, at man har til hensigt at give virksomheden Marifood ApS tilladelse til etablering af muslingeopdrætsanlæg i Knebel Vig, /11, 13/. Syddjurs Kommune skriver tilbage til Fiskeridirektoratet, at man tager direktoratets nu ændrede beslutning til efterretning – idet kommunen og andre parter ikke har klageret (kun ansøger efter Fiskeriloven) – i modsætning til kommunens egne afgørelser på miljø- og planområdet. /12/

Det fremgår ikke umiddelbart af tilladelsen, om anlægget i Begtrup er omfattet af tilladelsen. Forvaltningen er aktuelt ikke vidende om at der er placeret et anlæg i Begtrup Vig.

Hen over årsskiftet 2008/2009 etableres anlægget af virksomheden. Kommunen begynder at modtage klager og kommentarer fra borgere og brugere af Knebel Vig og havnen ved Knebel Bro. Der modtages også klager fra Miljøministeriets egen tilsynsskib. Alle klager videresendes til Fiskeridirektoratet.

Distriktsrådet for Mols og Helgenæs samt Knebelvig Bådelaug fremsender hen over sommeren 2009 klagebreve til Fiskeridirektoratet, der afviser alle klager, /14, 15/. Fungerende Borgmester Jørgen Brøgger henvender sig tilsvarende til Fiskeridirektoratet. /16/

Sidstnævnte henvendelse fra Syddjurs Kommune blev besvaret den 20. juli 2009, hvor Fiskeridirektoratet afviser alle klagepunkter, og henviser i øvrigt til førnævnte tekniske rapport fra DMU/Dansk Skaldyrscenter (DSR), /17/. Samme rapport som kommunens forvaltning satte faglige spørgsmålstejn ved.

Seneste dokument i sagen er et notat med en faglig vurdering af ovennævnte rapport af lektor Kim Mouritzen fra Århus Universitet bestilt af Distriktsrådet for Mols og Helgenæs. Notatet – der vel skal betragtes som et partsindlæg i sagen – vurderer DSR's rapport at være "baseret på et helt utilstrækkeligt videnskabeligt grundlag". /18, 19/

Lovgrundlag

Tilladelse til etablering af havvandsbaserede muslingeopdrætsanlæg bliver givet af Fiskeridirektoratet, der hører under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Tilladelsen bliver givet efter Fiskeriloven (Bekendtgørelse nr. 978 om lov om fiskeri og fiskeopdræt) for en afgrænset periode (normalt 10 år) og med visse vilkår og krav til egenkontrol.

Fiskeriloven administreres helt anderledes end de miljøregler, som kommunen er forpligtet til at administrere efter, og som blandt er underlagt Forvaltningsloven og Århus Konventionen (om adgang til oplysninger, offentlighedens medvirken og klageadgang på miljøområdet), der er en konvention om åbenhed.

Kommunen – og en række institutioner og myndigheder – har kun høringsret, og øvrige evt. interessenter bliver slet ikke hørt. En evt. tilladelse kan kun påklages af ansøger selv – ikke af andre myndigheder. Endvidere er der ikke lovhjemmel til at udføre en miljøvurdering af et evt. anlæg, med mindre det ligger inde i et Habitat-sområde.

For fiskerianlæg placeret i et lukket farvand med meget store rekreative og miljømæssige interesser forekommer denne administration ejendommelig.

BILAG:

/1/	6. juni 2008	Høringsbrev fra Fiskeridirektoratet vedr. to ansøgninger om tilladelse til opdrætsanlæg til muslinger i Århus Bugt.
/2/	14. juni 2008	Høringssvar fra Syddjurs Kommune, Natur & Miljø
/3/	18. juli 2008	Fiskeridirektoratet giver afslag til Marifood ApS's ansøgning
/4/	22. juli 2008	Klage fra ansøger Marifood ApS
/5/	20. august 2008	Anmodning fra Fiskeridirektoratet til kommunen vedr. revurdering af ny ansøgning
/6/	28. august 2008	Høringssvar fra Syddjurs Kommune, Natur & Miljø
/7/	3. sep. 2008	Fiskeridirektoratet giver afslag til Marifood ApS's ansøgning
/8/	11. sep. 2008	Anmodning fra Fiskeridirektoratet til kommunen vedr. revurdering af ansøgning
/9/	22. sep. 2008	Høringssvar fra Syddjurs Kommune, Natur & Miljø
/10/	25. sep. 2008	Fiskeridirektoratet giver afslag til Marifood ApS's ansøgning
/11/	5. nov. 2008	Fiskeridirektoratet tilkendegiver hensigt om udsteelse af tilladelse til ansøger
/12/	11. nov. 2008	Syddjurs Kommune tager afgørelse til efterretning
/13/	9. januar 2009	Endelig tilladelse til Marifood ApS
/14/	5. juli 2009	Klage fra Knebelvig Bådelaug til Fiskeridirektoratet.
/15/	Juli 2009	Klage fra Distriktsrådet Mols og Helgenæs til Fiskeridirektoratet
/16/	17. juli 2009	Henvendelse fra Syddjurs Kommune til Fiskeridirektoratet
/17/	20. juli 2009	Svar til kommunen fra Fiskeridirektoratet

- /18/ 12. sep. 2009 Klage fra Distriktsrådet Mols og Helgenæs til Fiskeridirektoratet
- /19/ Sep. 2009 Udredning af det faglige grundlag for tilladelse til muslingeopdræt i Knebel Vig